

SOSYAL BİLGİLER

4.ÜNİTE: BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM - ÇALIŞMA FASİKÜLÜ-1

1. Aşağıda verilen cümlelerin doğru olanlarının başına "D" yanlış olanlarının başına "Y" koyunuz.

	D	Y
A) Tarihi başlatan olay yazının bulunmasıdır.	D	
B) M.Ö 3200'de Mezopotamya'da yaşayan Sümerler "Çivi Yazısını" icat ettiler.	D	
C) M.Ö 3000'de Göktürkler "hiyeroglif" adı verilen resim yazısını icat ettiler.		Y
D) Papirüs, Nil Deltası'nda yetişen Papirüs adlı su bitkisinin gövdesinden yapılan bir tür kalemdir.		Y
E) 1450 yılında Johannes Gutenberg hareketli matbaayı icat etmiştir.	D	
F) Bergama Krallığı ise Parşömen adı verilen kağıdı icat etmişlerdir.	D	
G) Anadolu'ya yazıyı, ticaret ile Asurlu tüccarlar getirmişlerdir.	D	

2. Aşağıda Türk bilim insanları ile kısa bilgiler verilmiştir. Hangi Bilim insanı olduğunu kutucukların altına yazalım?

Fizik, astronomi bilimlerindeki çalışmalarıyla ölçü ve tartı aletlerine yaptığı katkılarla tanınır. Hassas terazinin mucidir.

HAZİNİ

Avrupa'da "Avicenna" adıyla tanınır. Daha 16 yaşındayken tıp alanında çalışmalar yapmıştır.

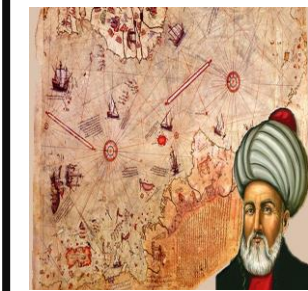
İBNİ SİNA

Mekanik mühendisliği konusunda çalışmalar yapan bir bilim insanıdır. İlk robotu yapıp çalıştırdığı kabul edilmektedir. Diyarbakır Ulu camisine Güneş saati yapmıştır.

CEZERİ

Optiğin babası olarak bilinir. Aynı zamanda matematik, tıp ve astronomi bilginidir.

İBNİ HEYSEM

0 ve X'in mucidir. Cebir ve matematik alanında çalışmalar yapmıştır.

HAREZMİ

Ünlü filozoftur. Muallim-i Sani (İkinci Öğretmen) unvanı ile bilinir. Müzik alanında önemli çalışmalar yapmıştır. Rebab isimli müzik aletinin mucidir.

FARABİ

- Harezmi
- Hazini
- Farabi

- İbn-i Heysem
- İbn-i Sina
- Cezeri

3. Aşağıda boş bırakılan yerleri uygun kelimeler ile doldurunuz.

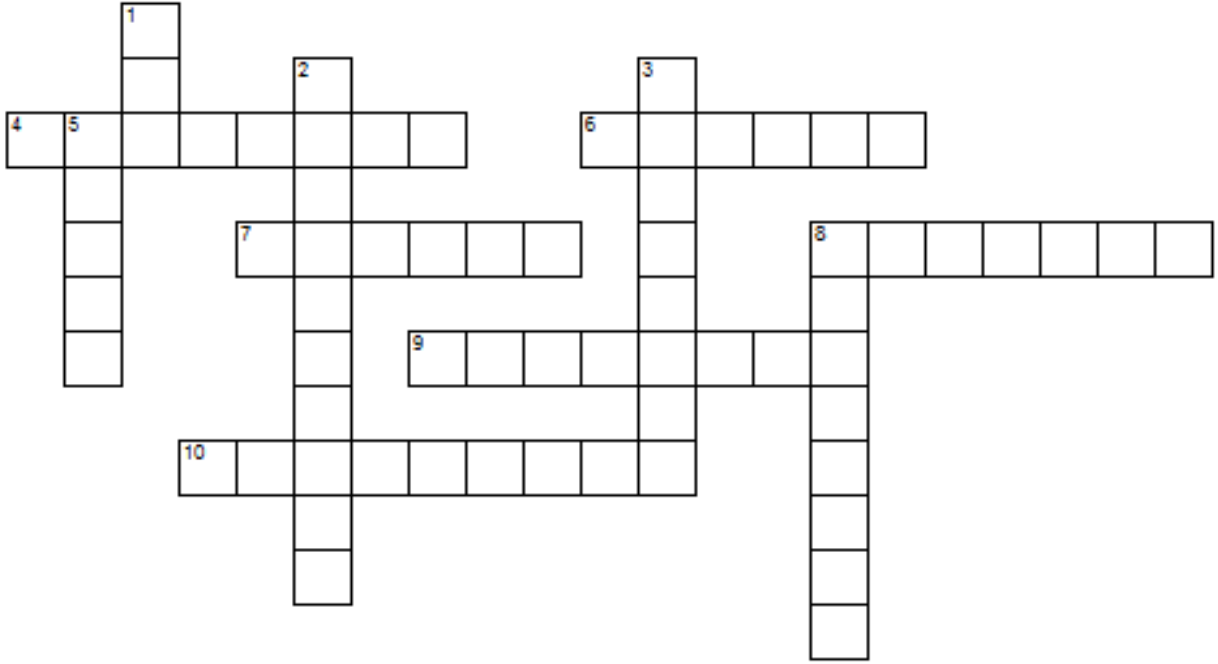
- A)** Astronomi alanında yapılan çalışmalarda Semerkant ve Buhara Medreselerinde yetişen bilim insanlarının büyük katkısı vardır. Semerkant Rasathanesi **ULUĞ BEY** tarafından inşa edilmiş üç katlı bir gözlemeviydi.
- B)** 1764 yılında **JAMES WATT** iki odalı bir buhar makinesi geliştirdi. Bu odalardan biri sürekli sıcak diğeri soğuk tutuldu.
- C)** **MARİE CURİE** Radyoloji bilimini kurarak iki kez Nobel Bilim Ödülü'nü alma başarısını gösterdi. Bu ödülü kazanan ilk ve tek kadın bilim insanıdır.
- D)** Maddenin atomik veya moleküler boyutta işlenerek mikroskobik boyutta ürünlerin üretilmesi yöntemine **NANOTEKNOLOJİ** denir.
- E)** Daha önce kütle çekim kanunun varlığı bazı bilim insanları tarafından biliniyordu. Hazini ve Biruni bu konuda çalışmalar yapmıştır. Ancak kütle çekim kanununu sistemleştirerek bilim dünyasına kazandıran İngiliz bilim insanı **NEWTON** olmuştur.
- F)** Orta Çağ'da **RÖNESANS** ve Reform hareketleri ile bilimsel ve sanatsal faaliyetlerin önü açılmıştır.

Rönesans	Nanoteknoloji	Uluğ Bey	Newton
	James Watt	Marie Curie	

4. Aşağıda verilen eşleştirmeleri yapınız.

Dünyanın ilk kütüphanesidir.	4	1	Katip Çelebi
Cihannüma adlı eserin yazarıdır.	1	2	Sümerler
Çivi yazısı bulan uygarlıktır.	2	3	Çin
Mürekkep ve kağıdı bulan uygarlıktır.	3	4	Ninova

5.Aşağıda verilen bulmacayı çözünüz.

YUKARIDAN AŞAĞIYA	SOLDAN SAĞA
1. İlk matbaayı icat eden uygarlıktır. (ÇİN)	4. Avrupa’da “Avicenna” olarak da bilinen ünlü Türk-İslam bilim adamıdır. (İBNİ SİNA)
2. Mısırlıların resimli yazısına verilen isimdir. (HİYEROGLİF)	6. Asurluların kurdukları kütüphaneye verilen isimdir. (NİNOVA)
3.Sümerlilerin gözlemevi olarak yaptıkları binalara verilen isimdir. (ZİGGURAT)	7. Günümüzde kullandığımız birçok alfabenin temelini atan uygarlıktır. (FENİKE)
5. Bilinen bilgilerden yararlanarak daha önce bilinmeyen yeni bir bulguya ulaşma veya yöntem geliştirme, icat. (BULUŞ)	8. Mısır uygarlığının bir çeşit bitkiden yaptıkları kağıt türüne verilen isimdir. (PAPİRÜS)
8. Bergama uygarlığının hayvan derilerini işleyerek elde ettikleri kağıt türüne verilen isim. (PARŞÖMEN)	9. Yazıyı bulan uygarlıktır. (SÜMERLER)
	10. Tarihte kullanılan ilk kitaplara verilen isimdir. (KİL TABLET)

6) Yazının gelişmesi sonucunda yazıyı aktarabilmek için kullanılan materyaller de gelişme göstermiştir. İnsanlar yazıyı aktarabilmek için çeşitli araçlar kullanmışlar ve bu araçları geliştirmişlerdir.

Aşağıda verilen buluşlardan hangisi yazının aktarılması için yapılan buluşlardan birisi değildir?

- A) Papirüs
- ☒ B) Tekerlek
- C) Parşömen
- D) Matbaa

7) 1894'te .....?..... radyo dalgalarıyla deneyler yaparak radyonun geliştirilmesine öncülük etti. 1921'de radyo programları yayımlayan radyo istasyonları kurulmaya başlandı.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıda verilenlerden hangisi yazılmalıdır?

- ☒ A) Guglielmo Marconi
- B) John Logie Baird
- C) Johannes Gutenberg
- D) Edouard Belin

8) İlk emri "oku" olan Kur'an-ı Kerim'in akla, düşünmeye ve bilgiye verdiği önemi kavrayan Türk-İslam bilim insanları bilimsel gelişmelerin öncüsü olmuşlardır. Bu dönemde öncelikle eski medeniyetlerden kalan diğer dillerdeki bilimsel kaynaklar Arapçaya tercüme edilmiştir. İlk adım niteliğindeki bu çalışmaların ardından elde ettikleri bilgileri değerlendirip yorumlayarak bilim ve teknolojiye katkıda bulunmuşlardır.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi bilime katkıda bulunan Türk-İslam bilim adamlarından birisi değildir?

- A) Farabi
- ☒ B) Aristo
- C) Hazini
- D) Harezmi

9) Orta Çağ'da Avrupa'da bilimsel gelişmelerin önündeki en büyük engel aşağıda verilenlerden hangisidir?

- ☒ A) Skolastik Düşünce
- B) Hümanizm
- C) Fransız İhtilali
- D) Özgür Düşünce

10) Felsefe, mantık, astronomi, müzik alanlarında çok sayıda eser kaleme aldı. Felsefe alanındaki çalışmaları ile Aristo'dan sonra "ikinci öğretmen" olarak tanındı. Ses dalgalarıyla ilgili deneyler yaptı ve müzik aletlerinin yapımı için kurallar belirledi.

Yukarıda özellikleri verilen Türk-İslam bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- ☒ A) Farabi
- B) Ali Kuşçu
- C) Cezeri
- D) İbn-i Heysem

11) Mekanik mühendisliği konusunda çalışmalar yapan bir bilim insanıdır. İlk robotu yapıp çalıştırdığı kabul edilmektedir. Önemli mühendislik başarılarından biri de suyun akıntısı ile dönen ve aldığı suyu yukarıya taşıyan su değirmenleridir. Diğer bir eseri de Diyarbakır Ulu Camii'nin ünlü güneş saatidir. Birçok mekanik araç yapmıştır.

Yukarıda bazı buluşları verilen ünlü Türk-İslam bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Harezmi
- B) Ali Kuşçu
- C) Farabi
- ☒ D) Cezeri